

Шайбакова Дамина Дисингалеевна

**Филология және көптілді білім беру институтының «Орыс тілі мен әдебиеті»,
филология ғылымдарының докторы, профессор**

2013 жылдан бастап Абай атындағы ҚазҰПУ-да жұмыс істейді. Бұған дейін 2011 жылдан 2013 жылға дейін Германияның Гиссен қаласындағы Юстус Либих атындағының Университетінің Славистика Институтының профессоры болып жұмыс істеген. 1993-2011 жылдары Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ-де сабақ берді. әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-де, "Тұран" университеті, және де 1978-1993 жылдары Жезқазған педагогикалық институтында сабақ берді. 1986 жылы филология ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін, 2006 жылы филология ғылымдарының докторы, 1993 жылы доцент ғылыми атағын, 2018 жылы профессор ғылыми атағын алды. Оның ғылыми-педагогикалық өтілі - 43 жыл.

Филология ғылымдарының докторы, профессор Д.Д. Шайбакова шетелдік жоғары оқу орындарының шақыруымен Юстус Либиха атындағы Университетте (Гиссен, ГФР, 2011-2013), Лодзин университетінде (Польша, 12.10.2018-15.12.2018) дәріс оқыды. Д.Д. Шайбакова халықаралық жоба жұмысына қатысты (Германия, Ресей, Қазақстан). Басшы және орындаушы ретінде ҚР БҒМ қаржыландыратын 3 жоба бойынша жұмыс істеді. Д. Д. Шайбакова: DAAD гранттарының иегері (2011 ж., 2012 ж.); Fulbright байқауының финалисті (2012); ҚР БҒМ КОКСОН сараптау комиссиясының мүшесі болып табылады; "орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі орыс тілі мен әдебиеті" мамандығының РОӘК мүшесі (2015); ҰМҒТСО сарапшысы (2017-2021); "Оқулық" орталығының сарапшысы (2019); "FOLIA Linguistica Rossica" халықаралық ғылыми журналының ғылыми редакциялық мүшесі (Польша); Абай атындағы ҚазҰПУ "Педагогика және психология" (ҚР БҒМ КОКСОН), "ҚарМУ хабаршысы, Филология сериясы" (ҚР БҒМ КОКСОН) журналдарының ғылыми редакциялық алқасының мүшесі. "Literary Theory: An Antology", 3rd edition, Volume 4 оқулығына дәрістерді орыс тілінде сараптап, ғылыми редакциялады. Тапсырыс беруші: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры (2018). Интерактивті оқулықтар дайындау бойынша "Bilim-Media-Group" халықаралық жобаларын іске асыруға қатысты (2013-2015).

Профессор Д.Д. Шайбакова туралы мақала "Қазақстан татарлары" энциклопедиясына енгізілген (Татарстан ҒА бас., 2016).

Д.Д. Шайбакова лингвистика, социоллингвистика, контактология, плюрицентрлік тілдер теориясы саласындағы танымал маман болып табылады. 180-нен астам ғылыми жарияланымдары бар, оның ішінде 5 монография, Scopus және Web of Science деректер базасының журналдарында 8 жарияланым, әртүрлі елдерде шығарылған оқу құралдары,

типтік бағдарламалар, орыс және ағылшын тілдеріндегі мақалалар. Scopus базасында Хирша 1 индексі бар.

Ол посткеңестік кеңістікте бірінші болып плюрицентрлік тілдерді зерттеп, оларға орыс тілін де жатқызды. Оның жетекшілігімен "плюрицентрлік тілдерді сипаттау үшін модельдеу әдісін қолдану (Қазақстан мысалында)" ғылыми жобасы жүзеге асырылды (2015-2017 жж.). Жұмыстың қорытындысы оның қатысуымен және жетекшілігімен орындалған еңбектер болды: Плюрицентрлік тілдер: анықтамалық-аналитикалық материалдар (2015), зерттеу моделіндегі тілдің Плюрицентризмі (2016), зерттеу модельдеріндегі Плюрицентрлік тілдер (2017, 2020). "Әлеуметтік-тілдік контактология" монографиясын шығарды, (2015 ж.). Оның "Қазақстандағы орыс тілінің қызметі: кеше, бүгін, ертең" монографиясына рецензияларды (2005 ж.) халықаралық славистер комитетінің президенті А. Д. Дуличенко Scopus базасының "Russian Linguistics" журналында, РФА Шығыстану институты директорының орынбасары В. М. Алпатов 2007 жылы "Филология мәселелері" журналында жариялады.

Монографиялар мен оқу басылымдарына авторлық құқықты тіркеу туралы Мемлекеттік куәлік алынды (2016).

Д.Д. Шайбакованың ғылыми жетекшілігімен бірнеше филологиялық мамандықтар бойынша әр түрлі тілдер материалдары негізінде 1 PhD докторы, 19 магистр диссертация қорғады. Оның жетекшілігімен Қазақстан мен Ресейде 4 магистрант ғылыми конкурстарының лауреаты, бір Президент стипендиясының иегері дайындалды.

Д.Д. Шайбакова Колумбия университетінде (АҚШ, 2017), Тарантода (Италия, 2015) шетелдік тағылымдамадан өтті, өзінің ғылыми деңгейін үнемі арттырып және ғылыми қарым-қатынас аясын кеңейте отырып, шетелде және ҚР-да біліктілікті арттырудың түрлі курстарынан үнемі өтіп отырады.

Д.Д. Шайбакова өзінің ғылыми теорияларын оқу үдерісіне табысты енгізіп келеді: магистратурадағы "әлеуметтік-тілдік контактология", "Плюрицентрлік тілдер" курстарының авторы (бұл курстар шетелде, Германияда, Польшада да оқылған).

Д.Д. Шайбакова өз оқушыларында белсенді азаматтық ұстанымды тәрбиелейді, қоғамдық жұмыстарды орындайды. "Білім және мәдениет" телеарнасының "История одного шедевра" жобасына қатысқаны үшін "Хабар" корпорациясының алғыс хатымен марапатталды. 5 бағдарламаға қатысты.

ҚР Білім Министрінің грамотасымен, кәсіби шеберлігі мен оқыту сапасы үшін Лодзин университетінің алғыс хатымен, сараптамалық комиссия құрамында көпжылдық жұмысы үшін ҚР БҒМ КОКСОН Алғыс хатымен марапатталған.